انجمن انرژی های تجدیدپذیر ایران
(اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران)

آسیب شناسی توسعه صنعت تجدیدپذیر و پیشنهادهای رفع موانع

آدرس: تهران، انتهای بلوار دادمان غربی، پژوهشگاه نیرو، ساختمان انرژی‌های تجدیدپذیر، طبقه ۴

وبسایت: www.irrena.ir
تلفن: ۰۹۱۹۲۷۰۴۳۴۸
ایمیل: dabir@irrena.ir

فهرست مطالب

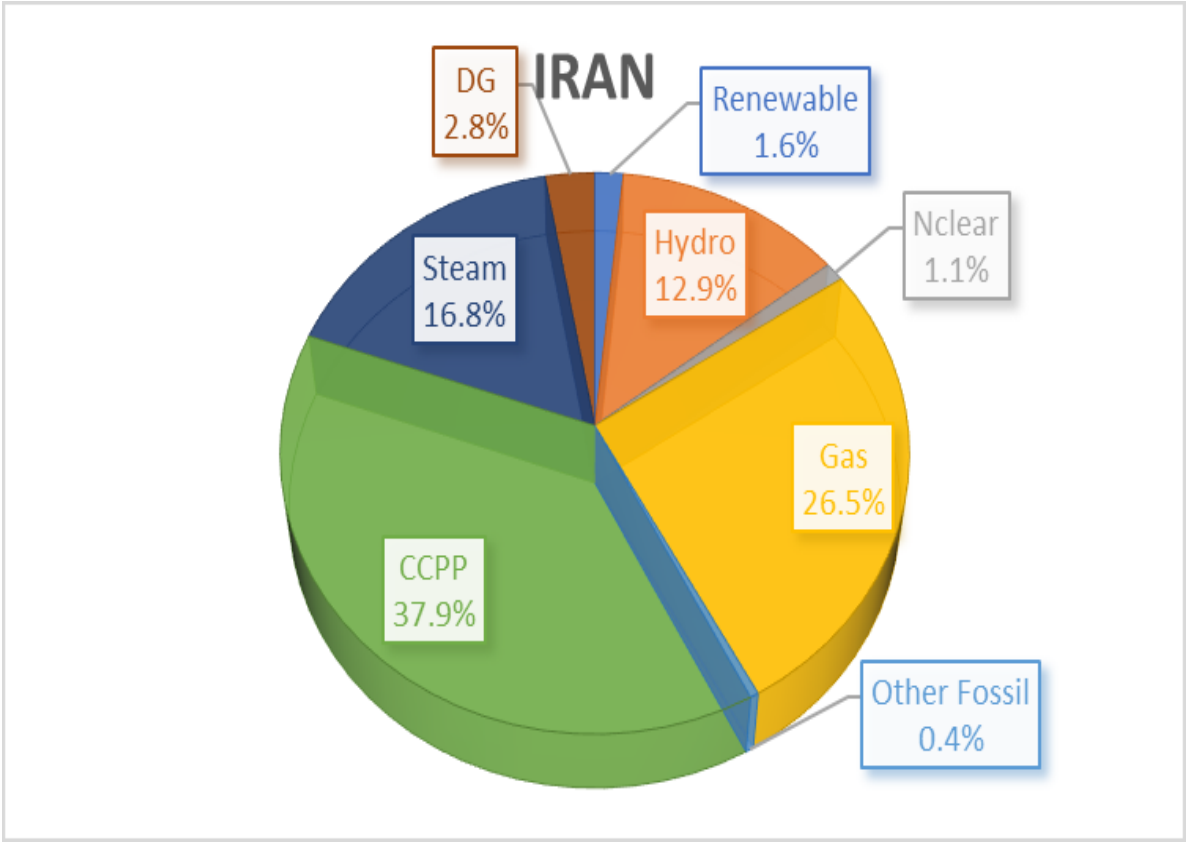
وضعیت موجود از نگاه آمار

آخرین تغییرات حکمرانی بخش تجدیدپذیر

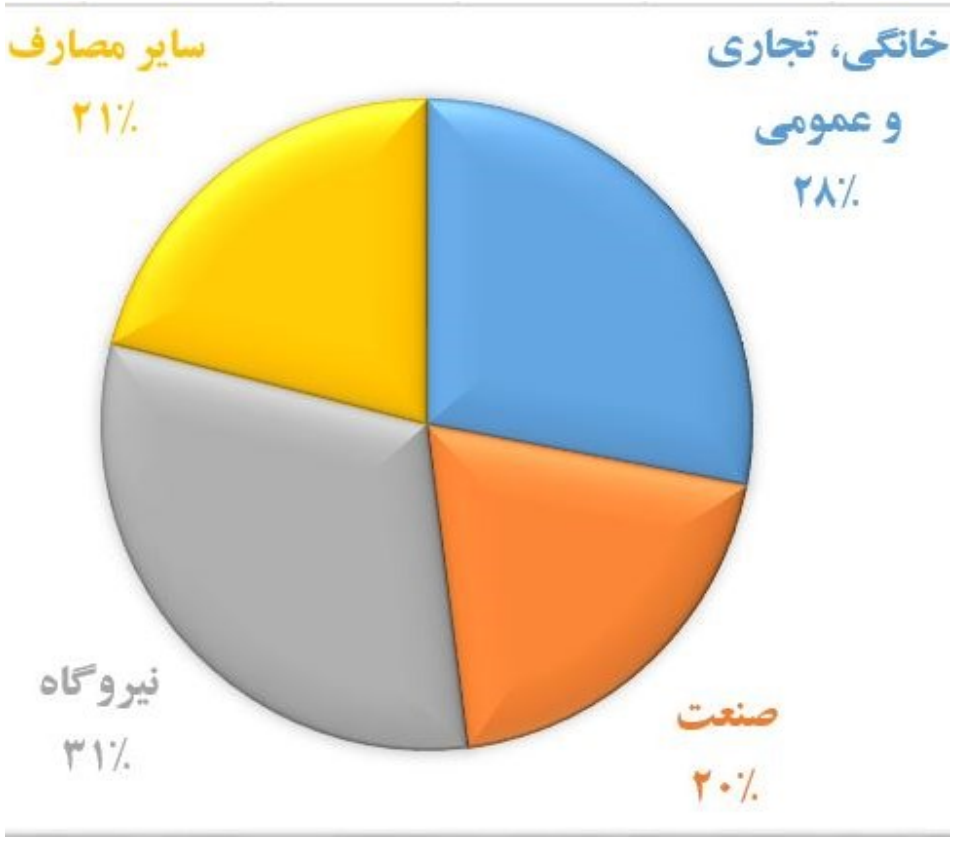
موانع موجود و راهکارهای پیشنهادی

وضع موجود از نگاه آمار

- حدود ۸۵ درصد برق کشور توسط نیروگاه‌های حرارتی تامین می‌شود.

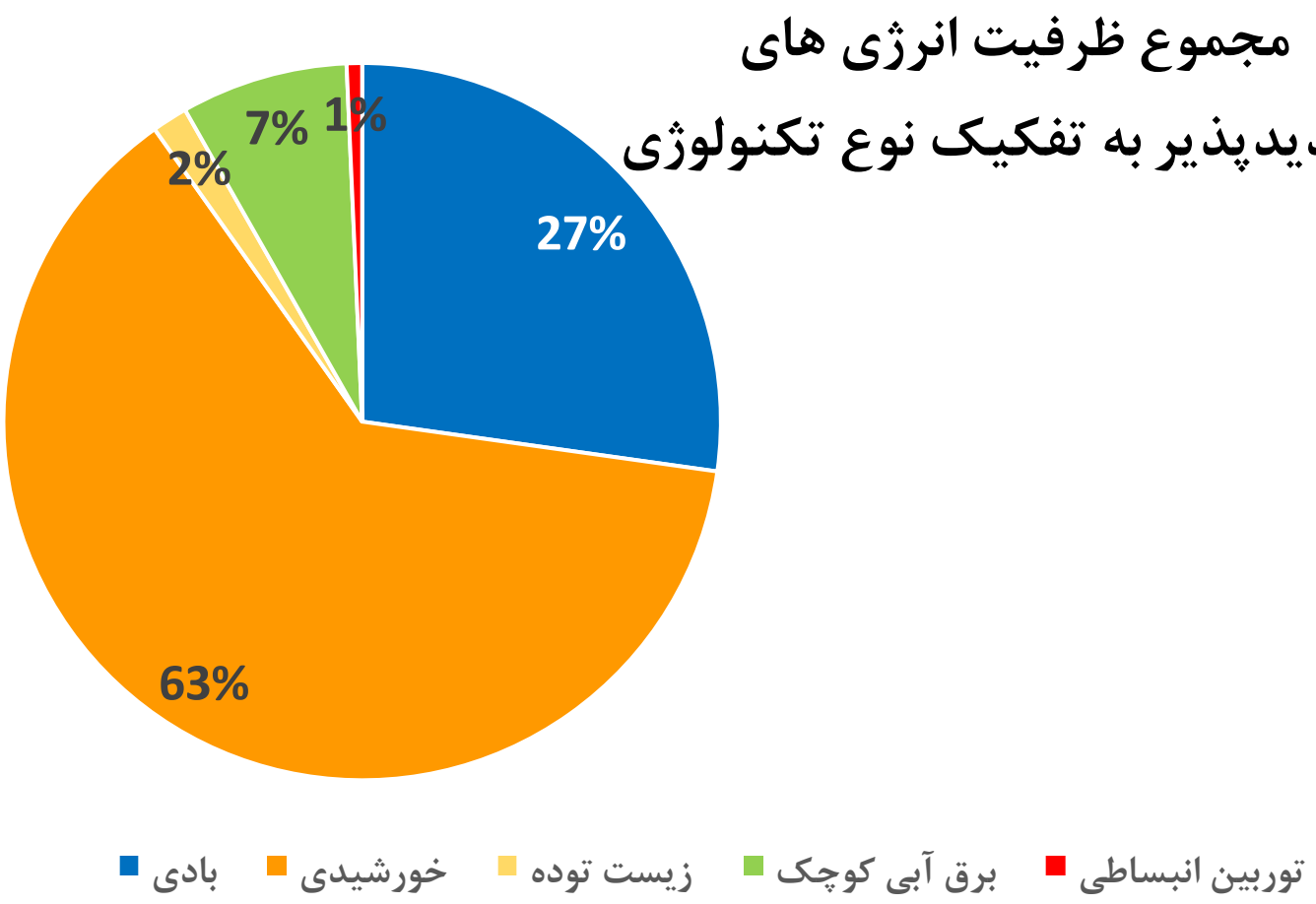

- ۳۱ درصد گاز طبیعی کشور توسط نیروگاه‌های حرارتی مصرف می‌شود.

وضع موجود از نگاه آمار

عدم توجه کافی به انرژی های تجدیدپذیر تهدیدهای جدی برای پدافند غیر عامل، ناترازی گاز، آلودگی شهرهای بزرگ و عدم بهره مندی از مزیت های اقلیمی کشور در تحقق رشد اقتصادی به حساب می آید.

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

فهرست مطالب

وضعیت موجود از نگاه آمار

آخرین تغییرات حکمرانی بخش تجدیدپذیر

موانع موجود و راهکارهای پیشنهادی

سیر تغییرات مولفه های حکمرانی صنعت تجدیدپذیر

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

ساخت و بهره برداری از نیروگاه های تجدیدپذیر به استناد ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف (قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق)

ظرفیت های ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی (حرکت به سمت تامین منابع بازگشت سرمایه از محل سوخت صرفه جویی شده)

راه اندازی تابلوی برق سبز (حرکت به سمت آزادسازی بازار، عدم دخالت دولت در تجارت برق، نقدشوندگی بالاتر، جذابیت بیشتر برای سرمایه گذار)

سیر تغییرات مولفه های حکمرانی صنعت تجدیدپذیر

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

وضع قوانین تکلیفی و تشویقی به منظور ملزم کردن صنایع، ادارات دولتی و حتی بخش کشاورزی به تامین برق به صورت خود تامین و با تاکید بر توسعه تجدیدپذیر

راه اندازی تابلوی برق آزاد و اعطای امتیاز قطع نشو بودن برق معاملاتی برای نیروگاه های تولید پراکنده و حرارتی جدید

دریافت مصوبات شورای اقتصاد به منظور مشارکت صندوق توسعه ملی با سرمایه گذار در ساخت نیروگاه های خورشیدی (در دو نوبت به ترتیب برای ۷۰۰۰ و ۸۰۰۰ مگاوات)

نقاط قوت تغییرات حکمرانی

۱
- توسعه مدل های قراردادی به منظور ایجاد جذابیت برای سرمایه گذار که منجر به افزایش چشمگیر قرارداد احداث نیروگاه گردید؛

۲
- دریافت مجوز استفاده از تامین مالی صندوق توسعه ملی برای توسعه صنعت تجدیدپذیر؛

۳
- افزایش مشارکت صنایع در احداث نیروگاه های تجدیدپذیر با قوانین تشویقی و تکلیفی؛

نقاط ضعف تغییرات حکمرانی

۱

- عدم اعتماد سیستم تامین مالی به قراردادهای ساتبا با سرمایه گذاران به دلیل عدم وجود جریان پایدار برای عمل به تعهدات دولتی در قراردادهای تجدیدپذیر (مشخصا قراردادهای ماده (۱۲)) و در نتیجه عدم موفقیت مدل های جدید در توسعه صنعت تجدیدپذیر ؛

۲

- کاهش جذابیت قراردادهای مبتنی بر تابلوی سبز با اعطای مجوز برق قطع نشو برای تابلوی آزاد با وجود مصرف سوخت برای تولید برق در این تابلو (عدم هماهنگی تصمیمات که منجر به سیگنال های متناقض شده است)؛

نقاط ضعف تغییرات حکمرانی

۳

- کارکرد ضعیف ظرفیت های قانونی از جمله موارد مندرج در آئین نامه رفع موانع احداث نیروگاه های تجدیدپذیر در کاهش و تسهیل فرآیندهای بروکراتیک (از جمله در بحث تخصیص و تحویل زمین) که به دلیل عدم تناسب کافی میان محتوای ظرفیت های قانونی و مشکلات واقعی اجرای پروژه ها و نیز نبود ضمانت اجرایی قوانین اتفاق می افتد؛

۴

- سردرگمی سرمایه گذاران به دلیل تغییرات سریع در حکمرانی صنعت تجدیدپذیر که تعداد بازیگران، نقش آنها و معادلات حاکم را مرتبا تغییر می دهد؛

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

فهرست مطالب

وضعیت موجود از نگاه آمار

آخرین تغییرات حکمرانی بخش تجدیدپذیر

موانع موجود و راهکارهای پیشنهادی

۱. موانع موجود برای سرمایه گذاران خصوصی

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

ثبت سفارش و تخصیص ارز

به دلیل محدودیت های ارزی سرمایه گذار تجدیدپذیر تا نزدیک به یک سال در صف ثبت سفارش و تخصیص ارز متوقف می شود و متحمل چند نوبت نوسانات ارزی می شود.

تامین مالی

قراردادهای سرمایه گذار با ساتبا شامل ماده ۶۱ و ماده ۱۲ برای سیستم تامین مالی معتبر نیست زیرا منابع پایدار برای پرداخت مطالبات در آنها تعریف نشده است و قراردادهای بورسی با توجه به آخرین تحولات صنعت تجدیدپذیر شامل ساخت ۱۵۰۰۰ مگاوات با مشارکت صندوق و قطع نشو بودن برق آزاد به موازات برق سبز با ریسک کاهش قیمت این تابلو مواجه است و در نتیجه سیستم تامین مالی به این قراردادها نیز اعتماد ندارد.

تخصیص زمین

فرآیند تخصیص و تحویل زمین مستلزم دریافت ۱۵ استعلام از نهادهای مختلف و بسیار زمان بر است که منجر به کند شدن اجرای پروژه ها شده است.

شواهد

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

از ۵،۸۵۷ مگاوات طرح‌هایی که جهت استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی تشکیل پرونده داده‌اند، تنها ۴۰ مگاوات نهایی شده است!!!

لازم به ذکر است تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۰ تعداد ۸۲ طرح نیروگاهی تجدیدپذیر، توسط سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) به بانکهای عامل معرفی گردیده (لیست پیوست) که به دلایل نامشخص پرونده طرح‌های مذکور از طرف بانکهای عامل تاکنون به صندوق واصل نگردیده است. لذا خواهشمند است دستور فرمایید در صورت صلاحدید دلایل عدم ارسال پرونده‌های نیروگاهی از طریق بانکهای عامل به صندوق را بررسی تا در صورت ارسال پرونده‌ها، صندوق توسعه ملی نسبت به تأمین مالی طرح‌های معرفی شده با عاملیت بانکها اقدام نماید.

جناب آقای دکتر پورمحمدی

معاون محترم رئیس جمهور، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و دبیر هیأت امنای صندوق توسعه ملی

موضوع: تأمین مالی نیروگاههای تجدیدپذیر

با سلام و احترام؛

پیرو نامه شماره ۱۴۰۳/۳۳۶۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۳ با موضوع تفاهم‌نامه هماهنگی تأمین ۳۰ هزار مگاوات انرژی تجدیدپذیر با هدف رفع ناترازی برق، ضمن تشکر از زحمات و رویکرد حضرتعالی در خصوص رفع موانع و فراهم نمودن زمینه اجرای هدف مذکور، به استحضار می‌رساند تا تاریخ این نامه مستندات تأمین مالی (مسدودی) یک طرح به ظرفیت ۴۰ مگاوات به صندوق واصل گردیده که طرح مذکور در صندوق به تصویب رسیده و اعلام مسدودی طرح جهت اقدامات آتی به بانک مرکزی ارسال شده و تأمین مالی یک طرح به ظرفیت ۱۵۰۰ مگاوات در فرآیند تکمیل مستندات می‌باشد. لازم به ذکر است پرونده چند طرح نیز به دلیل ایراد در مستندات ارسالی به بانکهای عامل عودت گردیده است. صندوق توسعه ملی به منظور تسریع در اجرای تأمین مالی طرح‌های اقتصادی از جمله نیروگاههای تجدیدپذیر، در سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ بالغ بر ۶ میلیارد دلار قرارداد عاملیت ارزی با بانکهای عامل منعقد نموده و این اختیار را به بانکهای عامل داده تا در خصوص تأمین مالی نیروگاهها تا ۲ برابر مبلغ قرارداد نسبت به ارسال طرح به صندوق اقدام نمایند. همچنین صندوق، بانکهای عامل را از رعایت محدودیت سرمایه پایه به‌منظور تأمین مالی نیروگاههای تجدیدپذیر مستثنی نموده است.

لازم به ذکر است تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۰ تعداد ۸۲ طرح نیروگاهی تجدیدپذیر، توسط سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) به بانکهای عامل معرفی گردیده (لیست پیوست) که به دلایل نامشخص پرونده طرح‌های مذکور از طرف بانکهای عامل تاکنون به صندوق واصل نگردیده است. لذا خواهشمند است دستور فرمایید در صورت صلاحدید دلایل عدم ارسال پرونده‌های نیروگاهی از طریق بانکهای عامل به صندوق را بررسی تا در صورت ارسال پرونده‌ها، صندوق توسعه ملی نسبت به تأمین مالی طرح‌های معرفی شده با عاملیت بانکها اقدام نماید.

مهدی غضنفری

رونوشت:

- جناب آقای دکتر حاجی میرزایی رئیس دفتر محترم رئیس جمهور: برای استحضار.
- جناب آقای مهندس علی آبادی وزیر محترم نیرو: برای استحضار.

۱. موانع موجود برای توسعه صنعت تجدیدپذیر

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

در صورت عدم ایجاد تقاضای کافی برای خرید برق تجدیدپذیر، مدل های مالی در عمل با چالش بازگشت سرمایه (صرف نظر از ترکیب تیم سرمایه گذاری) همراه خواهند بود.

به دلیل اعطای همزمان امتیاز « قطع نشو بودن برق» به هر دوی تابلوهای برق سبز و آزاد و سوخت تقریبا رایگان برای نیروگاه های حرارتی و تولید پراکنده، و نیز عمق کم معاملات برق در تابلوی تجدیدپذیر، پیش بینی ها از آینده قیمت های برق در این تابلو نگران کننده است. (در شرایط فعلی حداکثر ۵۰۰ مگاوات عمق معاملات این تابلو است).

توسعه صنعت تجدیدپذیر بیش از هرچیز به رونق معاملات برق سبز به منظور بازگشت سرمایه سرمایه گذار و صندوق متکی است.

۲. موانع موجود برای توسعه صنعت تجدیدپذیر

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

- نگرانی از بابت عدم تسهیل گری کافی برای پروژه های دارای قرارداد فعلی در مدل مالی جدید تعریف شده برای جذب منابع صندوق توسعه ملی
- عدم اجرای پروژه های بخش خصوصی به دلیل موانع موجود در بخش زمین، تامین مالی و ثبت سفارش و تخصیص ارز به دلایلی خارج از کنترل سرمایه گذار

- نگرانی از بابت دولتی شدن صنعت تجدیدپذیر و رقابت میان بخش خصوصی و دولتی
- تجربه ناموفق خصوصی سازی در نیروگاه های حرارتی

- نگرانی از بابت واگذاری ناکارآمد پروژه های ساخته شده توسط ساتبا به بخش خصوصی
- تجربه ناموفق خصوصی سازی در نیروگاه های حرارتی

پیشنهادها

پیشنهادهای رفع موانع بخش خصوصی

۱
- عمق بخشی به معاملات تابلوی برق سبز با پیش بینی سناریوهایی برای افزایش تقاضا در این بازار از جمله با افزایش تکلیف ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان؛

۲
- استفاده از ظرفیت های ماده ۲۷ قانون تامین مالی تولید و زیرساخت ها برای تهیه بسته های بی نام سرمایه گذاری به منظور حل مشکل زمین؛

۳
- در اولویت قرار دادن تامین ارز پروژه های نیروگاهی؛

پیشنهادهای رفع موانع توسعه صنعت تجدیدپذیر

انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران

۱

- واگذاری حداکثری تجهیزات خریداری شده توسط ساتبا به سرمایه گذاران خصوصی که نگرانی واگذاری ناکارآمد نیروگاه های ساخته شده توسط ساتبا در آینده و در نتیجه دولتی شدن این صنعت را کاهش دهد.

۲

- عمق بخشی به معاملات تابلوی برق سبز با پیش بینی سناریوهایی برای افزایش تقاضا در این بازار از جمله با افزایش تکلیف ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان.

از توجه شما سپاسگزاریم

انجمن انرژی های تجدیدپذیر ایران (اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران)